

Силабус курсу:

ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ (вибіркова)

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	для здобувачів усіх освітніх програм
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	весінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д.психол.н, проф. Гарькавець Сергій Олексійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри психології та соціології

посада

sharkavets@gmail.com

електронна адреса

+38-050-366-57-99

телефон

Viber за номером

телефону

месенджер

За графіком

консультації

Викладач практичних занять:*

Кобиляцька Марина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

асистент кафедри психології та соціології

посада

marina_k2911@ukr.net

електронна адреса

+38 073 424 9614

телефон

Viber за номером

телефону

месенджер

За графіком

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на опанування здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань та навичок у сфері сучасної політико-психологічної науки, а також методологічних принципів і методичних засобів, що треба враховувати при вирішенні проблем, що пов'язані з політичною соціалізацією особистості за сучасних умов життєдіяльності. У межах даного курсу вивчають різноманітні психічні процеси та явища, що властиві як окремим учасникам політичних відносин, так й різноманітним соціальним групам, а також особливості їхньої політичної активності та ставлення до них. Курс може бути корисним здобувачам вищої освіти за фахом «Психологія», «Політологія», «Соціологія», а також майбутнім фахівцям, що планують працевлаштування в установах та організаціях, діяльність яких пов'язана з політичними аспектами життєдіяльності.

Результати навчання:

Знати:

- об'єкт, предмет, завдання, методологічні, науково-теоретичні та практичні аспекти політичної психології;
- історичний розвиток політичної психології як науки на вітчизняному та зарубіжному рівнях;
- психологічні особливості політичних лідерів, масової поведінки, різних форм політичної взаємодії;
- психологічні особливості прояву політичної влади, аспекти взаємозв'язку людини и владних інституцій;
- психологічні ознаки політичної діяльності;
- психологічний зміст, загальні вимоги та умови формування політичного іміджу;
- психологічні характеристики радикальних форм політичної активності;
- психотехнології, що використовуються у політичному процесі.

Вміти:

- диференціювати та використовувати різні види психологічного впливу в умовах політичної взаємодії;
- здійснювати побудову та аналіз різних видів політичної реклами та антиреклами;
- аналізувати психологічні ефекти масової комунікації, їх вплив на свідомість потенційних виборців;
- протистояти політичним маніпуляціям і розробляти ефективні алгоритми запобігання маніпуляційним діям;
- формувати політичний імідж лідерів та партій з урахуванням соціального, національного та культурного контексту;
- проводити психологічне консультування суб'єктів політики.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання курсу є у взаємодії з іншими психологічними курсами сформувати готовність здобувача вищої освіти до виконання своїх майбутніх професійних функцій на засадах: засвоєння сучасних методів та засобів діяльності, що ведуть до

підвищення мотивації виконання професійних обов'язків; освоєння сучасних форм психологічного забезпечення політичних процесів.

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Навички використання політико-психологічних знань у професійній діяльності.
2. Здатність поставити задачу та визначити шляхи вирішення проблеми соціально-психологічними засобами, психологічними методами, що забезпечують прийняття оптимальних рішень в умовах невизначеності, контроверсивності інформації та суперечливих вимог.
3. Здатність описати, класифікувати та змодельовати широке коло політико-психологічних проблем, на підставі опанованих знань, розвитку умінь та набутих навичок, а також базових знань суміжних сфер наукового знання.
4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Місце політичної психології у системі наук, її об'єкт, предмет та задачі.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Політична психологія як система міждисциплінарного знання. Предмет, задачі, структура, методи та історичний розвиток. Основні категорії психолого-політичного аналізу.	Презентації. Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання.
2.	Основні напрями психологічного забезпечення політичних процесів	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Психологія політичної реклами. Психологічне забезпечення масових комунікацій. Психологічні технології побудови політичного іміджу.	Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання
3.	Аналіз психологічних особливостей політичних ідеалів, політичної культури, політичної еліти та феномену опозиційності.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Психологічний зміст політичних ідеалів. Політична культура і її основний зміст. Психологія політичної еліти. Опозиційність як феномен демократичного суспільства.	Презентації. Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання
4.	Психологічні особливості політичного лідерства та масової поведінки.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Психологія політичного лідерства. Психологічні особливості масової поведінки.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання.
5.	Прояви радикалізму, екстремізму та конфліктної взаємодії у політичному процесі.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Психологічні особливості радикалізму. Екстремізм, як крайній прояв радикалізму у політиці. Конфліктна взаємодія у політичному процесі.	Презентації. Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання.
6.	Психологічні особливості політичної влади.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Основні види прояву політичної влади. Мотивація політичної влади. Психологічні характеристики взаємозв'язку людини та політичної влади.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання.
7.	Психологічні ознаки суб'єктів політичної діяльності.	денна 4/0/2 заочна 1/0/1	Соціально-психологічні особливості соціально-політичного статусу особистості. Психологічні вимоги до побудови політичного іміджу. Використання сучасних психотехнологій	Презентації. Участь в обговоренні Тести Індивідуальні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			у політиці.	завдання

Рекомендована література

1. Адорно Т. Исследование авторитарной личности. М.: Академия исследования культуры, 2001. 221 с.
2. Андриющенко Т. В., Зеленін В. В. Психологія політичної пропаганди. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. К.: Атак, 2019. 100 с.
3. Аронсон Э., Уилсон Т., Эйкерт Р. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме. СПб.: ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2002.
4. Васютинський В. Інтерактивна психологія влади. Монографія. К., 2005. 492 с.
5. Гарькавец С. А. Психология невербального общения. Северодонецк: «Петит», 2015. 214 с.
6. Гарькавец С. Психологія політичного вибору. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 116 с.
7. Гарькавец С. О. Соціальні конфлікти. Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 120 с.
8. Гоббс Т. Левиафан, или материя, форма и власть государства церковного и гражданского. М.: Мысль, 1999. Т. 2. С. 54-678.
9. Головатий М. Політична психологія. Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
10. Зимбардо Ф. Эффект Люцифера. Чому хороші люди чинять зло / пер. з англ. Л. Шерстюка. К.: Якабу паблішинг, 2017. 584 с.
11. Мілгрем С. Покора авторитету. Погляд експериментатора / пер. з англ. А. Ящук. Харків: КСД, 2019. 288 с.
12. Москаленко В. В. Політична психологія. Навчальний посібник. Харків, 2017.
13. Московичи С. Век толп. М.: «Центр психологии и психотерапии», 1998. С. 226-238.
14. Козирев М. П. Політична психологія: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 648 с.
15. Пірен М. І. Основи політичної психології. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2003. 418 с.
16. Татенко В. О. Лідер XXI/Lider XXI. Соціально-психологічні студії. К.: Видав. Дім «Корпорація», 2004.
17. Тейлор Ш., Пипло Л., Сирс Д. Социальная психология. СПб.: Питер, 2004. 767 с.
18. Третьяченко В. В., Солодовник І. М. Проблеми формування іміджу лідера в сучасному суспільстві: Навчальний посібник. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2002.
19. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / пер. з англ. О. Замайської. Харків: КСД, 2016. 160 с.
20. Фрейд З., Буллит У. Томас Вудро Вильсон: 28-й президент США: Психологическое исследование. М.: Смысл, 1992. 68 с.
21. Фромм Е. Втеча від свободи / пер. з англ. М. Яковлева. Харків: КСД, 2019. 288 с.
22. Фромм Э. Иметь или быть? М.: Прогресс, 1999. С. 93-142.
23. Чалдіні Р. Психологія впливу / пер. з англ. М. Скоробагатова. Харків: КСД, 2015. 352 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Політична психологія» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія») денної та заочної форм навчання) / Уклад.: С. О. Гарькавец. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 55 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 0,72 балів за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий заліковий тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання практичних і самостійних завдань здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, розміщено на сайті університету <https://snu.edu.ua/index.php/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-87/>

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно та оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі:

- дотримуються етичних правил поведінки;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим студентам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо проведення контрольних заходів.